

ÍSLENSKA / SRPSKI

**Spurningar og svör fyrir
fjöltýngdar fjölskyldur**

**Pitanja i odgovori
za višejezične porodice**

**Tvö – þrjú – fjögur tungumál?
Dva – tri – četiri jezika?**

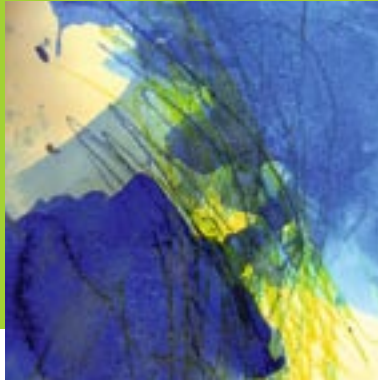

ÍSLENSKA

Tvítyngi – auður fyrir einstakling og samfélag	4
Geta börn lært tvö eða fleiri tungumál jafn vel?	6
Hvaða tungumál eigum við að tala við barnið?	6
Hvaða mál á að tala ef foreldrar eiga ekki sama móðurmál?	8
Getur barnið lært íslensku ef foreldri talar sitt móðurmál?	10
Er bagalegt ef barnið blandar saman tungumálum?	12
Hvað á ég að gera ef barnið svarar mér á íslensku?	14
Hvað get ég gert til að styrkja móðurmál barnsins?	16
Hvernig get ég hjálpað barninu að læra íslensku?	18
Hvað á að gera ef barnið hættir að tala í leikskólanum?	20
Orðskýringar	22

SRPSKI

Dvojezičnost – dobrobit za pojedinca i društvo	5
Da li deca mogu da savladaju jednako dobro dva ili više jezika?	7
Na kojem jeziku treba da razgovaramo sa detetom?	7
Koji jezik je najbolje govoriti sa detetom ako roditelji nemaju isti materinji jezik?	9
Da li će dete naučiti islandski ako ja govorim moj jezik?	11
Da li je loše ukoliko dete meša jezike?	13
Šta uraditi ako dete odgovara na islandskom?	15
Kako mogu podsticati poznavanje materinjeg jezika kod deteta?	17
Kako mogu pomoći svom detetu da nauči islandski?	19
Šta uraditi ako dete prestane da priča u dečjem vrtiću?	21
Objašnjenja reči i pojmova	22

Sterkt móðurmál er ekki einungis mikilvægt fyrir samskiptin í fjölskyldunni það auðveldar líka börnum að tileinka sér íslensku sem annað tungumál.

Tvítýngi – auður fyrir einstakling og samfélag

Það er ávinningur fyrir sérhvern einstakling að hafa vald á mörgum tungumálum og fjöltyngdir einstaklingar eru afar verðmætir fyrir samfélagið. Þegar fjölskyldur flytjast milli landa er auðveldara fyrir þær að halda tengslum við heimaland sitt ef þær viðhalda móðurmálinu. Börn í slíkum fjölskyldum geta betur skilið og tileinkað sér menningararf foreldranna ef þau kunna móðurmál þeirra.

Sterkt móðurmál er ekki einungis mikilvægt fyrir samskiptin í fjölskyldunni það auðveldar líka börnum að tileinka sér íslensku sem annað tungumál. Góður mál-skilningur stuðlar að sterkri sjálfsmynd og að barnið skynji sig sem mikilvægan hluta af heild.

Yfirleitt eiga börn ekki í vandræðum með að læra tvö eða fleiri tungumál samtímis. En eigi það að læra málin svo að þau nýtist í samskiptum þarf fjölskylda og leikskóli að hjálpast að. Mikilvægt er að barnið fái hvatningu fullorðinna til að nota tungumálin jöfnum höndum. Í samskiptum í fjölskyldu og í leikskóla er hægt að sýna barninu fram á að það er fullkomlega eðlilegt að tala fleiri en eitt tungumál.

Dvojezičnost – dobrobit za pojedinca i društvo

Za svakog čoveka je važno da govori što više jezika, a doprinos ljudi koji govore više jezika društvu u kojem žive je veoma cenjen. Porodice koje žive u inostranstvu bolje će održavati vezu sa svojom zemljom ukoliko uspeju da sačuvaju znanje svog materinjeg jezika. Deca u takvim porodicama će bolje razumeti kulturnu baštinu svojih roditelja ako vladaju njihovim jezikom. Dobro poznavanje materinjeg jezika omogućuje deci da bolje nauče islandski, a i važan je za održavanje veze sa porodicom. Razumevanje jezika jača samopouzdanje deteta, koje oseća da je važan činioc u sredini u kojoj živi.

Deci obično ne predstavlja problem da istovremeno nauče dva ili više jezika. Saradnja porodice i dečjeg vrtića je potrebna ukoliko želimo da deca nauče jezike dovoljno dobro da mogu na njima komunicirati. Važno je da odrasli podstiču dete da koristi podjednako sve jezike koje zna. Pomoću saradnje porodice i vrtića moguće je pokazati detetu da je sasvim normalno govoriti više od jednog jezika.

Dobro poznavanje materinjeg jezika omogućuje deci da bolje nauče islandski, a i važan je za održavanje veze sa porodicom.

Geta börn lært tvö eða fleiri tungumál jafn vel?

Já, en af því að tungumálin eru notuð í ólíku samhengi er algengt að tvítyngd eða fleirtyngd börn ráði betur við eitt efni á einu tungumáli og annað efni á öðru. Barnið á t.d. hægara með að segja frá því sem gerist í leikskólanum á íslensku, en velur móðurmálið til að tala um það sem gerist heima. Það notar móðurmálið í samræðum við frændfólk og foreldra en víxlar á milli tungumála þegar það talar við systkini og vini. Slík málnotkun er tvítyngdum einstaklingum eðlileg. Þegar börn eru orðin talandi á móðurmáli/málum tileinka þau sér mishratt nýtt tungumál (íslensku) sem þau þurfa t.d. að nota í leikskólanum.

Hvaða tungumál eigum við að tala við barnið?

Talið það tungumál sem ykkur er tamast, en það er jafnan móðurmálið. Foreldrum er líka hægara að ala barnið sitt upp á því tungumáli sem þeir tjá tilfinningar sínar á.

Margir fullorðnir eiga auðveldara með að rifja upp minningar, segja sögur og syngja fyrir börnin sín á því tungumáli sem þeir töluðu sjálfir sem börn. Þetta hefur mikla þýðingu fyrir samskipti og málþroska almennt þar sem góður grunnur í móðurmáli (einu eða tveimur) er nauðsynlegur fyrir frekara tungumálanám.

Talið það tungumál sem ykkur er tamast, en það er jafnan móðurmálið.

Da li deca mogu da savladaju jednako dobro dva ili više jezika?

To je moguće, ali zbog toga što deca koriste jezike u različitom kontekstu, nije neobično ukoliko se oni najbolje izražavaju o nekim temama na jednom jeziku. Dete će recimo bolje znati da ispriča šta mu se desilo u vrtiću na islandskom jeziku, a o onome šta radi kod kuće na materinjem jeziku. Materinji jezik dete će koristiti u razgovoru sa članovima porodice i roditeljima, dok će mešati jezike kada priča sa braćom, sestrama ili prijateljima. Takav način korišćenja jezika je sasvim normalan kod dvojezičnih osoba. Brzina kojom će deca koja već govore svoj materinji jezik kada dođu u novu zemlju naučiti novi jezik (islandski) se razlikuje od deteta do deteta.

Na kojem jeziku treba da razgovaramo sa detetom?

Koristite jezik koji vam je najlakši. Većini ljudi je to materinji jezik. Roditeljima je jednostavnije vaspitati dete na onom jeziku na kojem najbolje izražavaju svoja osećanja.

Mnogim odraslim osobama je lakše pričati o svojim uspomenuama, pričati priče i pevati pesmice svojoj deci na jeziku koje su govorile u svom detinjstvu. Dobar temelj u materinjem jeziku (bilo da je jedan ili više) je veoma važan za razvijanje komunikativnosti i govorne zrelosti, a preduslov je i za učenje drugih jezika.

Koristite jezik koji vam je najlakši.

Hvaða mál á að tala ef foreldrar eiga ekki sama móðurmál?

Í fjölskyldum þar sem foreldrar eiga sitt hvort móðurmálið er mælt með því að þeir tjái sig á sínu máli í samskiptum við barnið og umfram allt fyrstu 2–3 árin. Þ.e.a.s. einn einstaklingur – eitt tungumál. Barnið tengir þá auðveldlega eitt tungumál við mómmu og annað við pabba. Þegar öll fjölskyldan er saman má tala það tungumál sem virkar eðlilegast, annað móðurmálið, íslenskuna eða þriðja tungumálið sem allir skilja. Í fjölskyldum þar sem annað foreldri er íslenskumælandi gildir það sama. Sennilegt er að íslenskan verði ráðandi í svona samsettri fjölskyldu búsettri á Íslandi, en ef vilji er til þess að barnið verði tvítyngt er mikilvægt að nota ólíkar aðferðir til að hjálpa því að ná tökum á báðum tungumálum, s.s. syngja með því, segja því sögur, lesa fyrir það o.s.frv.

Þegar öll fjölskyldan er saman má tala það tungumál sem virkar eðlilegast, annað móðurmálið, íslenskuna eða þriðja tungumálið sem allir skilja.

Koji jezik je najbolje govoriti sa detetom ako roditelji nemaju isti materinji jezik?

Kada je cela porodica na okupu moguće je izabrati jedan jezik koji svi razumeju, jedan od dva materinja jezika, islandski ili neki treći jezik.

U porodicama u kojima roditelji nemaju isti materinji jezici se preporučuje da svaki roditelj koristi svoj jezik u komunikaciji sa detetom. To je veoma važno prve dve do tri godine detetovog života. Znači, jedna osoba govori jedan jezik. Dete će na taj način lako povezati jedan jezik sa mamom, a drugi sa tatom. Kada je cela porodica na okupu moguće je izabrati jedan jezik koji svi razumeju, jedan od dva materinja jezika, islandski ili neki treći jezik. To naravno važi i za porodice u kojima je jedan od roditelja Islandčanin. U takvoj porodici će islandski najverovatnije prevladati, ali ukoliko je želja jaka da dete bude dvojezično, postoje razni načini da se detetu pomogne da nauči i drugi jezik, npr. pevanjem pesmica, pričanjem priča, čitanjem na tom jeziku itd.

Foreldrar hjálpa barninu sínu mest að ná tökum á íslensku með því að styrkja móðurmál þess.

Getur barnið lært íslensku ef foreldri talar sitt móðurmál?

Já, rannsóknir sýna að börnum gengur betur að læra annað tungumál ef þau fá góðan grunn í móðurmáli sínu. Tungumálin vinna ekki gegn hvort öðru, þvert á móti. Ef barnið hefur lært hugtak á móðurmálinu auðveldar það því að læra samsvarandi hugtak á íslensku og öfugt.

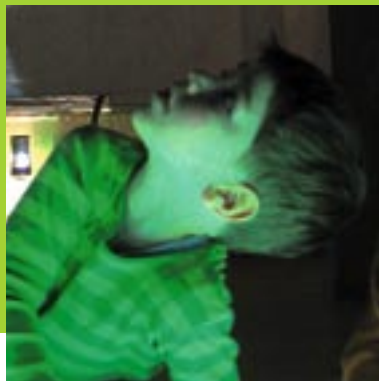
Allir foreldrar óska þess að barninu þeirra gangi vel í skóla og vilja þess vegna að það læri íslensku sem fyrst. En það er engin ástæða til þess að hætta að nota móðurmál sitt í samskiptum við barnið. Foreldrar hjálpa barninu sínu mest að ná tökum á íslensku með því að styrkja móðurmál þess. Ef barnið á að ná góðum tökum á íslenskunni er best að það fái tækifæri til að nota hana með íslenskumælandi félögum og fullorðnum. Yfirleitt gerist þetta í leikskólanum og e.t.v. í samskiptum við íslenska vini fjölskyldunnar eða barnsins.

Da li će dete naučiti islandski ako ja govorim moj jezik?

Da. Istraživanja su pokazala da deca bolje nauče drugi jezik ukoliko imaju dobar temelj u svom materinjem jeziku. Jezici koje osoba govori ne rade jedan na štetu drugoga, već se međusobno potpomažu. Ukoliko je dete naučilo određeni pojam na svom materinjem jeziku lakše će ga naučiti na islandskom i obrnuto. Normalno je da roditelji žele da detetu dobro ide u školi i zbog toga traže da ono nauči islandski što pre. To međutim nije razlog da roditelji prestanu da koriste svoj jezik sa detetom. Najbolji način na koji roditelji mogu da pomognu svom detetu da savlada islandski je da održavaju njegovo znanje materinjeg jezika. Dete će najbolje savladati islandski ukoliko ga koristi sa svojim islandskim drugovima i odraslim Islandđanima, u vrtiću ili u druženju sa Islandđanima.

Najbolji način na koji roditelji mogu da pomognu svom detetu da savlada islandski je da održavaju njegovo znanje materinjeg jezika.

Er bagalegt ef barnið blandar saman tungumálum?

Nei, yfirleitt ekki. Það er eðlilegt að lítil börn blandi saman orðum úr báðum tungumálunum í sömu setningu. Ástæðan getur verið sú að þau hafi ekki enn lært að skilja á milli ólíkra tungumála eða að þau vanti orð á því máli sem þau eru að tala þá stundina.

Annað algengt fyrirbæri er meira eða minna meðvituð víxlun milli tungumála sem eldri börn og fullorðnir grípa til í samskiptum við aðra tvítyngda einstaklinga. Þessi svokallaða merkjavíxlun er tvítyngdum einstaklingum eðlileg. Þeir nýta sér einfaldlega þann kost að víxla tungumálunum til að geta betur tjáð sig, t.d. þegar þeir vilja ná fram ákveðnum blæbrigðum í tjáningu sinni eða tilfinningu, vitna í eitthvað sem annar hefur sagt á öðru tungumáli eða skapa samkennd með þeim sem hafa sama málskilning. Margir eiga erfitt með að viðurkenna svona málnotkun. Þeim getur þótt bagalegt að „blanda“ tungumálum og halda að það sé merki um að viðkomandi hafi ekki vald á þeim. En rannsóknir sýna að það krefst allmikillar færni að víxla reiprennandi á milli tungumála og að það er bæði eðlilegt og þægilegra í samtali tvítyngdra.

Það er eðlilegt að lítil börn blandi saman orðum úr báðum tungumálunum í sömu setningu.

Da li je loše ukoliko dete meša jezike?

To obično nije loše. Sasvim je normalno da mala deca koriste reči iz oba jezika koja govore u jednoj te istoj rečenici. Razlog za to je da dete još ne pravi razliku između različitih jezika ili da mu nedostaje reč u jeziku koji tog trenutka govori. Druga česta pojava je svesno mešanje jezika kod starije dece, a i odraslih kad razgovaraju sa drugim takođe dvojezičnim osobama. To mešanje je normalno za dvojezične osobe. Oni jednostavno koriste mogućnost mešanja jezika da bi se bolje izrazili, ili kada žele da daju svome govoru određen ton ili izraze osećanja, citiraju nekog ko je nešto rekao na određenom jeziku ili stvore vezu sa osobom koja govori iste jezike. Mnogi ne žele da priznaju vrednost takvog korišćenja jezika. Osobama tog mišljenja se čini da je mešanje jezika loša navika i smatraju da je to dokaz da onaj koji to radi nije vlada dobro jezicima koje govori. Studije su pokazale da prebacivanje bez greške iz jednog jezika u drugi iziskuje vrlo veliku veštinu, te da je mešanje jezika sasvim normalno i spontano u razgovorima dvojezičnih osoba.

Sasvim je normalno da mala deca koriste reči iz oba jezika koja govore u jednoj te istoj rečenici.

Komið hefur í ljós að jafnvel þótt barnið noti móðurmálið lítið er það að þroska með sér færni til að nota það.

Hvað á ég að gera ef barnið svarar mér á íslensku?

Algengt er að börn velji á vissum tímabilum að nota íslensku alfarið, jafnvel þótt foreldrarir reyni að vera samkvæmir sjálfum sér og tali móðurmál sitt við barnið. Ef foreldrar vilja að barnið verði tvítyngt er mikilvægt að þeir gefist ekki upp á því að nota móðurmál sitt. Einnig er æskilegt að barnið fái tækifæri til þess að hafa samskipti við jafnaldra og fullorðna sem tala minnihlutamálið.

Komið hefur í ljós að jafnvel þótt barnið noti móðurmálið lítið er það að þroska með sér færni til að nota það.

Ef barnið notar íslensku þegar foreldrarir tala móðurmál sitt hjálpa þau barninu mest með því að svara því á móðurmálinu. Góð samskipti og samræður við barnið er alltaf það mikilvægasta, og skiptir þá ekki máli hvaða tungumál er talað. Mikilvægara er að hlusta á það sem barnið hefur að segja fremur en hvernig það notar tungumálið og á hvaða tungumáli það tjáir sig. Mikilvægast er að vera þolinmóður, því það tekur tíma að kenna barninu eigið tungumál í umhverfi þar sem íslenskan hefur meiri þýðingu og er jafnvel hærra metin.

Šta uraditi ako dete odgovara na islandskom?

Česta je pojava da deca u određenom periodu žele da govore isključivo islandski, iako roditelji pokušavaju da budu dosledni i govore svoj jezik sa detetom. Ukoliko roditelji žele da im dete ostane dvojezično, važno je da se ne predaju i budu uporni u korišćenju svog materinjeg jezika. Takođe je poželjno da se detetu da prilika da se susreće sa svojim vršnjacima i odraslim osobama koje govore isti jezik. Istraživanja su pokazala da iako dete ne govori često materinji jezik, ono će razvijati sposobnost da ga koristi.

Ukoliko dete odgovara na islandskom kada mu se roditelji obraćaju na svom jeziku, važno je da oni nastave da govore svoj materinji jezik. Dobar odnos i razgovor sa detetom je najvažniji, bez obzira na kojem se jeziku odvija. Važnije je slušati dete i to što ono želi da kaže, nego na koji način ono koristi jezik i koji jezik govori. Potrebni je puno strpljenja i vremena da bi se dete naučilo materinji jezik u sredini gde prevladava islandski i smatra se važnijim jezikom.

Istraživanja su pokazala da iako dete ne govori često materinji jezik, ono će razvijati sposobnost da ga koristi.

Hvað get ég gert til að styrkja móðurmál barnsins?

Pólsk börn í Póllandi og íslensk börn á Íslandi læra móðurmálið við margar og ólíkar aðstæður. Íslensk börn læra móðurmálið í samskiptum við fjölskyldu, ættingja og vini, í verslunum, í strætó, í leikskólanum og í skólanum. Allan daginn heyra þau, tala eða læra móðurmál sitt. Mörg börn af erlendum uppruna hafa ekki sömu möguleika á að þroska móðurmál sitt. Þorri þeirra heyrir og notar móðurmálið aðeins heima fyrir. Því þurfa fullorðnir í umhverfi barnsins, foreldrar og starfsmenn leikskóla að gefa því tækifæri til að læra og nota móðurmálið eins mikið og kostur er bæði innan og utan fjölskyldunnar, með jafnöldrum og fullorðnum. Foreldrar geta t.d. sungið og lesið fyrir börnin á móðurmálinu, sagt þeim sögur, spilað tónlist eða leyft þeim að horfa á myndefni frá heimalandinu. Einnig er mikilvægt að leggja sig fram um að nota fjölbreyttan orðaforða og setja orð á hluti og athafnir á móðurmálinu.

Í leikskólanum er t.d. hægt að gera ritmál barnsins sýnilegt og spila tónlist á móðurmáli þess.

Móðurmálskennta fer nú fram á mörgum tungumálum. Upplýsingar um kennsluframboð er hægt að fá hjá Alþjóðahúsi, www.ahus.is og www.modurmal.com

Foreldrar geta t.d. sungið og lesið fyrir börnin á móðurmálinu, sagt þeim sögur, spilað tónlist eða leyft þeim að horfa á myndefni frá heimalandinu.

Roditelji mogu recimo pjevati i čitati deci priče na njihovom materinjem jeziku, slušati muziku i gledati filmove i televizijske programe iz domovine.

Kako mogu podsticati poznavanje materinjeg jezika kod deteta?

Poljska deca u Poljskoj i islandska deca na Islandu usvajaju materinji jezik na različite načine. Islandska deca uče svoj materinji jezik u komuniciranju sa porodicom, rodbinom i prijateljima, u prodavnici, autobusu, u vrtiću i u školi. Oni čuju, pričaju i uče svoj materinji jezik po čitav dan. Mnoga deca stranog porekla nemaju mogućnost da razvijaju svoj materinji jezik na isti način. Većina njih čuju svoj materinji jezik samo kod svoje kuće. Odrasli u detetovoj najbližoj sredini mu moraju omogućiti da uči i govori svoj materinji jezik koliko god je to moguće, u porodici i izvan nje, sa svojim vršnjacima i odraslima. Roditelji mogu recimo pjevati i čitati deci priče na njihovom materinjem jeziku, slušati muziku i gledati filmove i televizijske programe iz domovine. Takođe je potrebno koristiti što bogatiji rečnik, pokazivati na stvari i izgovarati im imena na materinjem jeziku ili pratiti svakodnevne radnje rečima. U dečjem vrtiću je recimo moguće napisati slova iz materinjeg jezika i staviti ih na vidljivo mesto, slušati pesmice na njegovom jeziku itd.

Nastava materinjeg jezika se odvija na mnogim jezicima. Informacije o kursevima se mogu dobiti u Međunarodnoj kući, na internet stranici www.ahus.is i www.modurmal.com

Gott samstarf milli leikskóla og foreldra leggur grunninn að máltöku og málþroska barnsins á íslensku.

Hvernig get ég hjálpað barninu að læra íslensku?

Gott samstarf milli leikskóla og foreldra leggur grunninn að máltöku og málþroska barnsins á íslensku. Leikskólinn ber mikla ábyrgð á því að barnið nái góðu valdi á íslensku, en foreldrar geta líka hjálpað til á ýmsa vegu. Fyrst og fremst með því að hvetja barnið til að æfa sig í tungumálinu, s.s. með því að hlusta á íslenskt útvarp og sjónvarp.

Í sumum tilfellum hafa foreldrarnir svo gott vald á íslensku að þeir geta hjálpað barninu og eftt málskilning þess.

Margir foreldrar velta því fyrir sér hvort barnið geti lært íslensku til hlítar ef það á ekki íslenska vini. Því þarf að huga að því að skapa barninu aðstæður til að hitta íslenskumælandi fólk. Mikilvægt er að það fái fjölbreytt tækifæri til að nota íslensku með vinum, skólafélögum og fullorðnum. Foreldrarnir geta t.d. hvatt barnið til að taka þátt í verkefnum þar sem það er í virkum samskiptum við íslenskumælandi börn, s.s. á leiksvæðum og í íþróttum.

Einnig ættu foreldrar að velta því fyrir sér hvaða leikskóli hentar barninu best. Þeir eiga rétt á því að fá upplýsingar um hvaða áhersla er lögð á tvítyngi og málörvun í leikskólanum, hversu mikið starfsfólkið veit um málörvun tvítyngdra barna, kennslu annars tungumáls o.s.frv. Foreldrar eiga líka rétt á því að kennarar komi til móts við barnið og örvi það markvisst í málnotkun, hvort heldur er á móður- máli þess eða íslensku.

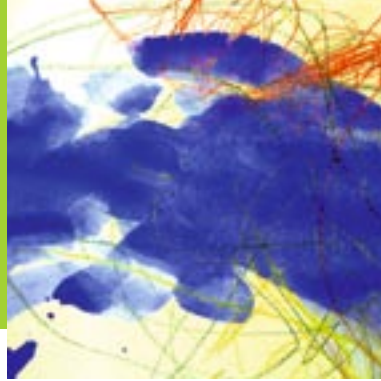
**Preduslov za detetovo
usvajanje i učenje
islandskog jezika je dobra
saradnja dečjih vrtića sa
roditeljima.**

Kako mogu pomoći svom detetu da nauči islandski?

Preduslov za detetovo usvajanje i učenje islandskog jezika je dobra saradnja dečjih vrtića sa roditeljima. Dečji vrtić snosi veliku odgovornost za detetovo savladavanje jezika, dok roditelji mogu tome da pripomognu na razne načine. Oni pre svega mogu da podstiču dete da vežba jezik, recimo slušanjem islandskog programa na radiju i televiziji. Ponekad i roditelji dobro govore islandski i svojim znanjem mogu da pomognu detetu da ga bolje razume.

Mnogi roditelji se brinu da li će dete dobro naučiti islandski ako nema islandske drugove. Zbog toga je važno omogućiti mu da se druži sa Islandđanima. Važno je detetu dati što češće priliku da govori islandski sa drugovima, decom iz vrtića i odraslima. Roditelji mogu npr. podsticati dete da učestvuje u druženju i igranju sa decom koja govore islandski na igralištu ili u sportskim aktivnostima.

Roditelji takođe treba sami da donesu odluku koji dečji vrtić najbolje odgovara njihovom detetu. Oni imaju pravo na informacije o onim vrtićima koja se usavršavaju u radu sa dvojezičnom decom, o stručnosti vaspitača u radu na učenju drugog jezika itd. Roditelji takođe imaju pravo da zahtevaju da se sa njihovim detetom sistematski radi u vrtiću na učenju jezika, bilo islandskog ili materinjeg.

Hvað á að gera ef barnið hættir að tala í leikskólanum?

Dæmi eru um að barn sem byrjar í leikskóla þar sem móðurmál þess er ekki talað, hætti tímabundið að tala íslensku. Þetta svokallaða „þögla tímabil“ eru eðlileg viðbrögð. Ef barninu virðist að öðru leyti líða vel og tjáir sig með öðrum ráðum, s.s. með því að benda og gefa í skyn að það skilji, er engin ástæða til að hafa áhyggjur. Barnið er einungis að safna í sarpinn og efla með sér skilning á nýja tungumálinu. Oftast byrjar barnið að tala aftur eftir nokkurn tíma, þegar það hefur öðlast nægilega mikila þekkingu á nýja tungumálinu.

Dæmi eru um að barn sem byrjar í leikskóla þar sem móðurmál þess er ekki talað, hætti tímabundið að tala íslensku. Þetta svokallaða „þögla tímabil“ eru eðlileg viðbrögð.

Šta uraditi ako dete prestane da priča u dečjem vrtiću?

Postoje slučajevi kada dete čiji se materinji jezik ne govori u dečjem vrtiću prestane privremeno da govori islandski. Taj takozvani "tihi period" je normalna reakcija kod dece.

Postoje slučajevi kada dete čiji se materinji jezik ne govori u dečjem vrtiću prestane privremeno da govori islandski. Taj takozvani "tihi period" je normalna reakcija kod dece. Ukoliko se dete oseća dobro i izražava se na druge načine, npr. upiranjem prsta, a pokazuje da razume kad mu se drugi obraćaju, nema razloga za brigu. Dete jednostavno skuplja informacije i proširuje svoje znanje novog jezika. U najviše slučajeva dete progovori nakon nekog vremena, kada je dovoljno naučilo novi jezik.

Orðskýringar

Annað tungumál: Tungumálið/in sem barnið byrjar að læra eftir máltöku fyrsta tungumáls (móðurmáls). Torvelt getur verið að draga mörk milli fyrsta og annars tungumáls, t.d. þegar barn hefur lært tvö tungumál nær samtímis. Þá er e.t.v. réttara að tala um að barnið eigi tvö móðurmál. Á Íslandi er íslenska annað/þriðja tungumál barna af erlendum uppruna. Annað tungumál er einnig kallað viðbótarmál.

Móðurmál: Tungumál sem talað er af fjölskyldu barnsins. Barn getur átt fleiri en eitt móðurmál.

Tvítýngi/fjöltyngi: Tvítýngdur/fjöltyngdur einstaklingur getur verið nýbyrjaður að tala tungumálið eða er jafnvel „fullnuma“ í því. Tvítýngd/fjöltyngd börn eiga eitt eða fleiri móðurmál og eru að tileinka sér íslensku sem annað (þriðja/fjórða) tungumál. Þau geta verið komin afar mislangt á veg með að ná tökum á íslensku.

Objáshnjenja reči i pojmov

Drugi jezik: Jezik ili jezici koje dete počinje da uči nakon što je usvojilo osnove prvog jezika (materinjeg jezika). Ponekad nije lako praviti razliku između prvog i drugog jezika, u slučajevima kada dete skoro istovremeno uči oba jezika. Tada je verovatno tačnije reći da dete ima dva materinja jezika. Na Islandu je islandski jezik drugi ili treći jezik dece stranog porekla. Drugi jezik se ponekad naziva dodatni jezik.

Materinji jezik: Jezik koji govori porodica deteta. Dete može imati više od jednog materinjeg jezika.

Dvojezičnost/višejezičnost: Dvojezična/višejezična osoba može biti tek početnik u jeziku ili ga savršeno govoriti. Dvojezična/višejezična deca imaju jedan ili više materinjih jezika i uče islandski kao drugi, treći ili četvrti jezik. Nivo poznavanja islandskog kod te dece može biti različit.

Reykjavik City
Department of Education

Fríkirkjuvegi 1 📍 Reykjavík 📞 Tel. 411 7000 🌐 www.menntasvid.is